440

DEO OPTIMO MAXIMO UNI ET TRINO, VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ, Orthodoxorum Medicorum Patrono.

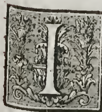
QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA*,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda in Scholis Medicorum, die Martis vigesimâ-septimâ mensis Martii, anno Domini M. DCC. LXX.

M. JOANNE-NICOLAO MILLIN DE LA COURVAULT, Anatomes & artis obstetriciæ in gratiam Matronarum Professore, Doctore Medico Præside.

An impeditis lacrimarum viis, parari debeat lacrimis artificiale iter, in cavum quod juxta maiorem oculi canthum, inter superficiem internam palpebræ, & oculi globum deprehenditur.

I.

IN externam oculi superficiem, rore amico, depluit latex limpidus quem fundunt excretorii glandulæ lacrimalis ductus; quâ proportione stillat ros ille, eâdem fere per oscula ductuum lacrimalium resorptus, ad interiora sacci lacrimalis, deinde ad nares, mediante ductu nasali, transmittitur; varia sunt noxarum genera quibus, per itinera modo memorata, præpediri potest lacrimarum transmissio, dum enim majori oculi cantho adnascitur tumor aliquis ut v. g. Encanthis, dum hæret obex ductui nasali, dum fistulâ laborat, aut fungo infestatur saccus lacrimalis, dum post inflammationem palpebrarum, coalita remanent puncta lacrimalia, tunc interclusis meatibus, super genas flumine refluo decidunt lacrimæ; huic vitio impositum est epiphoræ nomen, maximas ægrotanti creat molestias, siquidem perpetuo lacrimarum fluxu abstergitur humor ille unguinosus quo lubricantur palpebrarum margines, hinc tarsi intumescunt, rubent, tandem inflammatione correpti exulcerantur; unde natales ducit tetrum deformitatis genus quod Ectropium vocant; cum igitur gravioris admodum momenti sit incommodum istud, non mirum quod desudarint tot præstantes in arte Chirurgicâ viri, ut præclusum lacrimis restituerent iter; quid fausto partu in medium protulerit illorum industria perlustrare est, hinc facilius elucescet quàm cæteris præstet nova methodus a Celeb. hujusce scholæ M. ANTONIO PETIT excogitata, quæ sola id laudis sibi vindicat, ut periculi omnino expers, feliciter in omni casu usurpari queat, citra ullum cicatricis inhonestæ vestigium; & primo, ne devii, huc illuc ferantur gressus, non abs re erit morborum qui epiphoram generare solent genuinis caracteribus, causis & simptomatibus paulisper immorari.

II.

NOXARUM quibus tentantur viæ lacrimales individua comes Epiphora; hinc omnia susdeque miscentibus, eodem nomine placuit insignire morbos indole, naturâ, situ planè diversos; etenim vox fistulæ semper sonat, fallitque incautos insulsa denominatio; istius saltèm erroris dedecus vitare nostrum est, ridiculum

* Authore M. LE PREUX, D. M. P. 1766.

nimis, Epiphoræ pendenti ab occlusione ductûs nasalis, aut à coalitione punctorum lacrimalium, fistulæ nomen tribuere; quando adest occlusio ductûs nasalis, his sese prodit notis: cum ad narem perlabi nequeant lacrimæ, sensim sine sensu coacervantur in sacco, hinc turget adeò ut extrinsecus in conspectum prodeat tumor qui hernia lacrimalis juxta quosdam, hydrops sacci lacrimalis juxta alios vocatus fuit; ubi verò ità intumuit receptaculum, ut nihil jàm intromitti queat, cùm secretioni sempèr eodem tenore vacet glandula lacrimalis, necessariò continget ut ex oculo per genas decidant lacrimæ, si digito prematur cutis cui subjacet saccus, tunc per puncta lacrimalia refluit humor contentus, qui ob moram spissior, materiem purulentam colore aliquando mentitur. Ista sacci lacrimalis prominentia facile distinguitur ab anchilope qui est tumor carunculæ durus, inæqualis, digitorum pressioni renitens, ab Ægilope qui est ulceris species in viciniâ sacci lacrimalis posita. Timendum est ne, dùm distenditur saccus, distractis nimiùm fibris, rumpatur, tùnc soluti continui ora semper ab acrioris lacrimæ effluxu irritata indurescunt, pus mali moris eructant, callis obsidentur, & fistula propriè dicta locum habet; causas obstructionis ductûs nasalis referre est aut ad compressionem à polypo oriundam, aut ad inflammationem, quibus causis fit ut moras nectat liquidum, parte fluidiori sufflaminatâ, quasi fæces subsidant supèr parietes ductûs, sicque factâ congestione, ponatur obex jàm artis medicæ molimina irrisurus; pòst variolas, prægressâ palpebrarum inflammatione, sæpè contingit ut exulcerata seù puncta lacrimalia, seù ductus lacrimales coalescant: hujus mali diagnosis eruitur ex perpetuo lacrimarum effluxu quem in sacco lacrimali nullus stipat tumor nec alterius generis noxa. Tandem ex alio morbi genere refractariæ admodum indolis, natales mutuatur Epiphora. Juxtà majorem oculi canthum, rupto lacrimarum receptaculo, sordidum ulcus deprehenditur pus ichorosum plorans, cujus ora callis circumdata; fistula lacrimalis audit, quæ simplex aut complicata, benigna aut maligna; complicata quandò adest caries aut ossis unguis, aut apophiseos ascendentis ossis maxillæ superioris, aut apophiseos orbitariæ internæ; maligna, quando inversa, ac dolorifica soluti continui ora indolem cancri induunt: pro variis istis noxarum generibus in diversas processum fuit medendi vias, ad quarum expositionem properamus.

III.

OBSTRUCTO ductu nasali, veteres hanc instituebant operationem: lumine adverso collocabatur ægrotans, ipsius capite ad posteriora nonnihil retracto, tùnc Chirurgi manus sclapello recto instructa, cutim quâ obtegitur saccus lacrimalis, digitorum ope firmiter tensam secabat incisione semilunari quæ orbitæ curvaturam ferè sequeretur; diducto vulnere prodibat saccus lacrimalis apice instrumenti transfigendus, quo facto, contra os lacrimale magnâ vi specillum ita adigebatur, ut rupto osse ad naris cavum penetraret; postea per foramen, aut cereus, aut ligneum bacillum immittebatur, quæ retrahere nefas donec plagæ exteriori cicatrix inducta fuerit; spreta obsolevit hæc methodus, nec immeritò; præter periculum quod secum invehebat ossis diffractio, id evenit ut, retracto bacillo, luxurient undique carnis gemmæ, seu ex membranâ pituitariâ, seu ex tunicis sacci lacrimalis, sicque, obturato aditu, malum de novo recrudescat; secum reputans quam manca sit veterum agendi norma, Anelius, novam methodum excogitavit; immisso per punctum lacrimale superius tenui specillo paululùm incurvo cujus apex in olivæ formam desinit, illud adigit usque ad cavum sacci lacrimalis, tunc blandè motitando, oppositum obicem vincere nititur, quem ut superet faciliùs, injectiones adhibet; mediante enim parvo syphunculo, iteratis vicibus, liquor idoneus in saccum impellitur; ista rectius excogitata nondum omne punctum tollunt. 1°. Multos nancisci est apud quos per exiliora ductuum lacrimalium orificia aditus sive specillo, sive syphunculo patere nequaquam

poterit. 2.° Quandoquidem intromissio ritè succederet, hærens ductui nasali moles; illatam vim luderet, aut nondum altiori radice serpsisset malum; in medium profertur altera methodus, quæ faustos habet exitus quando morbus stat in principio; huc collimare est ut institutâ compressione, nihil colligi queat in sacco lacrimali, & dum mediantibus per nares injectionibus, minuitur in ductu nasali resistentia, sensim sine sensu ad pristinum robur redit saccus, & obex aliquando solvitur; si nihil inde boni emerserit, ad aliam opem confugiendum venit; adacto per nares in ductum nasalem specillo, nucleus obstructionis pedetentim frangitur, non omissis interea injectionum artificiis; quo quidem operandi modo id obtinetur ut feliciori nisu in nucleum impingatur; attamen non rarò caret effectu prædicta operatio, ea adesse potest conformatio ut, osse turbinato inferiori supra quod hiat ostium ductûs nasalis strictius ossi maxillæ applicato, apex specilli nullâ arte intromitti queat; Chirurgus Parisiensis Celeber. *Petit* veterum medendi rationem ingeniose admodum correxit; incisionem eodem fere modo celebrat, adeo ut ad nasi radicem incipiat super illum locum ubi hæret tendo musculi orbicularis, quem citra ullam noxam lædere fas est; sedulò incumbere debet medentis cura, ut partem cutis, quâ in oculi angulo palpebræ inter se committuntur, integram servet, aliter oritur Ectropium; postea diducuntur incisionis ora, conspicuoque lacrimarum receptaculo, altera infligitur plaga, per quam immittitur specillum ad nasi interiora, superato ductûs nasalis obice, deducendum. Hanc methodum cæteris præstantiorem varia obsident incommoda; nonne aliquando abit in fistulam plaga exterior? nonne modo cicatrix inducta fuerit, metuendum ne intùs à turgidulis carnium gemmis ostium præcludatur? tandem quando res prosperrimo omine cederent, quamdam deformitatis notam imprimit cicatricis vestigium.

Quos in obstructione ductûs nasalis varii admoverunt auctores operandi modos; fidò ordine recensuimus: nunc paucis perpendere est quid in occlusione seu punctorum, seu ductuum lacrimalium, quid in fistula peractum fuerit; quoad primum morbum, non defuere qui suaderent glandulæ lacrimalis extirpationem quasi, remoto ipsiusmet operarionis periculo, corneæ desiccatæ diu servaretur pelluciditatis honos. Alii voluerunt ut acu tenuissimâ transfigerentur ductus lacrimales, sicque ductibus restitueretur lumen; istâ in theoriâ fulgeant, iis enim non favet praxis, hîc stetit industria: quoad fistulam, immisso per aperturam specillo, hærens ductui nasali obex detruditur, postea medicamentis rodentibus ora fistulæ callis obsita depascunt, si caries adsit, nudato osse carie tentato, levem noxam spirituosis, majorem ferro candente circumcidunt; quo facto scopus eo tendit ut cicatrix obtineatur, sed si fungus interiora sacci occupet, si ejusdem sacci suppuratione exesi nulla maneant vestigia, quid ab arte petendum? in his ut & in prædicto occlusionis ductuum lacrimalium casu siluerat ars, donnec a Celeberr. hujusce Sch. M. *Petit* ditata, novum auxilii genus in omnes morbos mox memoratos feliciùs accomodatum, protulerit.

I V.

JUXTA majorem oculi canthum, infra carunculam lacrimalem, cavum quoddam inter internam palpebræ inferioris superficiem, & oculi globum deprehenditur. Hîc ad latus in sulco ossis unguis delitescit sacci lacrimalis pars antica & superna quam sola obtegit conjunctiva: hunc locum operationi dicatum voluit Celeb. Prof. *Ant. Petit*, adhibitis quæ requiruntur cautelis, scilicet ut convenienti modo præparetur ægrotans, ut manè instituatur operatio, quia turgescens saccus rudi etiam & inexperto monstrat iter, ut in situ idoneo superiùs descripto, caput ægrotantis recumbat; quo facto, diductâ inferiori palpebrâ, adeo ut cavum de quo jam dixi, latè pateat, tumori lacrimalis sacci immergitur scalpellum rectum, planâ instrumenti superficie ad oculum spectante: incisione celebratâ, specillum duce scalpello, immittitur, eoque usque ab obicem adacto, vi quâdam ad nares paratur via. Primis diebus

cereus minor aut Cannula in foramine retinetur; donec ora incisionis occaluerint; postea ad hunc locum utpote decliviorem delabentibus lacrimis, non pertimescendum ne obturetur aditus: hanc operationem exponere, laudare est. Cæcutiret profectò qui primâ fronte ipsius commoda non intueretur; in omni casu successus non fallax, nihil periculi, nulla deformitatis nota, præsens ac efficax in obliteratione ductuum lacrimalium, in ipsiusmet sacci lacrimalis destructione, auxilium, in id conspirant, ut methodus hæc palmam cæteris præripiat.

V.

HANC operationem nullus boni detractor increpet tanquam imaginationis ludum in musæi silentio partum; pluries jam celebrata, spem nunquam in praxi fefellit; sed ut pericula detegat, se ipsum torquebit malè ingeniosus pavor: nonne inquit, ex plagâ conjuctivæ inflictâ oriri potest valida oculi inflammatio? nonne si carnes ex labro incisionis progerminent, intercipietur ad nares communicatio? Quoad primam objectionem, inanis est mali metus, quod tantùm re malè peractâ contingit, cujus aliunde facilis medela; quoad secundam, nodus resecandus venit, quia perpetuo lacrimarum defluxu, apertum servatur foramen; prætera mediante cannulâ quæ in cavo majoris oculi canthti delitescet, omne impedimentum aut præcaveri, aut præcidi potest; nullum nunc ferit aures objectionis murmur; quid igitur superest, nisi ut vela traham properando ad conclusionem?

Ergo impeditis lacrimarum viis, parari debet lacrimis artificiale iter, in cavum quod, juxta majorem oculi canthum, inter superficiem internam palpebræ, & oculi globum deprehenditur.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Maximilianus - Josephus LEYS.	*M. Guido* DANIÉ DESPATUREAUX.	*M. Joannes* MACMAHON, *Antiquus Exercituum Regis & Nosocomiorum Militarium Medicus, Regiæ scholæ Militaris Medicus ordinarius.*
M. Joannes DESCEMET, *Censor Regius & Scholarum professor.*	*M. Cleriadus* VACHIER.	*M. Franciscus* THIERY, *Regis è salubri Consilio, Regii Medicorum Collegii Nanceii, Socius Honorarius, Re[illegible]que ejusdem civitatis scientiarum & Humaniorum Litterarum Academiæ.*
M. Joannes-Baptista-Franciscus DE LA RIVIERE, *Consiliarius Medicus Regis ordinarius in ejus Castelleto.*	*M. Petrus-Josephus* MORISOT DESLANDES.	*M. Anna-Claudius* D'ORIGNY.

Proponebat Parisiis JOANNES-JACOBUS NOLLAN, Parisinus, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1770, à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi 1770.